Syntetiske aksjer som incentivordning

Dib Forum, Oslo 20. oktober 2026

Sverre Hveding

Selmer

Agenda

1. Innledning
2. Beskatning av syntetiske aksjer
3. Hva er lurest skattemessig – syntetiske aksjer eller ordinære aksjer?
4. Andre forhold å tenke på før etablering av syntetiske aksjeordninger
5. Oppsummering

1. Innledning

Hva er en syntetisk aksje?

Aksje

- En ***eierandel*** i et aksjeselskap
- Regulert av ***aksjeloven***
- Økonomiske rettigheter og organisatoriske rettigheter basert på aksjeloven, vedtekter og eventuelt aksjonæravtale
- Avkastning realiseres ved både utbytte og salg/innløsning
- ***Skattlegges som aksje med 37,84 % med skjermingsfradrag***

Syntetisk aksje

- En ***kontrakt*** om investering som økonomisk speiler en aksje
- Rettighetene reguleres av avtalen:
  - Kun økonomiske rettigheter
  - ikke organisatoriske rettigheter
- Realiseres ved kontantoppgjør – betaling til investor ved oppgjør av kontrakten
- ***Skattlegges som kapitalavkastning med 22 % uten skjermingsfradrag***

Vil forskjellen i skattelegging forsvinne, ref. skattekommisjonens uttalelse?

Syntetiske aksjer må skilles fra syntetiske opsjoner

En syntetisk aksje forutsetter investering og reell risiko

En opsjon er en rett, men ikke plikt, til å erverve. Innebærer kun oppside og ikke risiko utover evt. opsjonspremie

BFU 3/2024

- En ansatt var forespeilet et syntetisk instrument med en mindre betaling up-front, en "opsjonspremie".
- *(…) Slik de samlede vilkårene for Instrumentet er beskrevet, er* ***effekten av Instrumentet i stor grad den samme som for en ordinær aksjeopsjon*** *og etter Skattedirektoratets syn, er det naturlig å betegne Instrumentet som en syntetisk opsjon*."
- SKD: syntetiske opsjoner med kvalifisert tilknytning til et arbeidsforhold, skattlegges som **arbeidsinntekt**

Sentrale faktorer for valg av enhver incentivordning

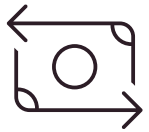
Skatt

- Unngå lønnsskatt ved inntreden
  - Spørsmål om verdsettelse
- Lavest mulig skatt ved salg/innløsning
  - Unngå lønnsskatt gjennom reell investeringsrisiko

Kapitalutlegg

- Kjøp av aksjer og syntetiske aksjer krever en viss investering *(men den kan reduseres via lånefinansiering)*

Likviditet for selskapet

- Pengebonuser krever likviditet i selskapet.
- Det samme gjelder for ***syntetiske aksjer som skal innløses i cash***

Tilgjengelig og praktikabel ordning

- Forstår de ansatte modell, oppside og risiko?
- Administreres uten alt for mye arbeid?
- Både ved syntetiske aksjer og pengebonus unngås innflytelse fra ansatte
- Konsernbidrag kan beholdes for hovedeier

2. Beskatning av syntetiske aksjer

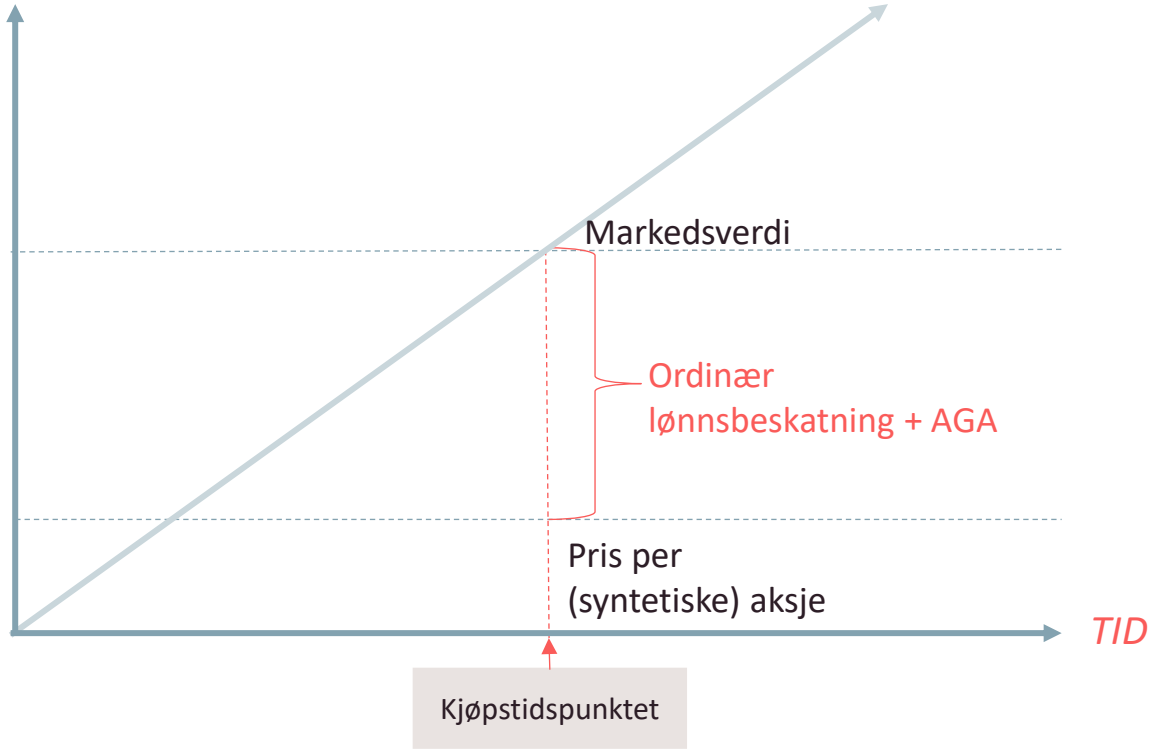
Skatt for den ansatte ved etablering
– tegning

Skattemessig behandling som for aksjer

Ingen beskatning hvis prisen tilsvarer **markedsverdi**

- Antatt verdi av en syntetisk aksje er lik verdien av den underliggende aksje (selv om den syntetiske ikke har stemmerett)
- Aksjene må verdsettes
- Mulig med lånefinansiering av betydelig del av kjøpesum og likevel oppnå kapitalavkastning på fremtidig gevinst

Lønnsbeskatning hvis prisen er lavere enn **markedsverdi**

Erverv til markedsverdi, men hva er det?

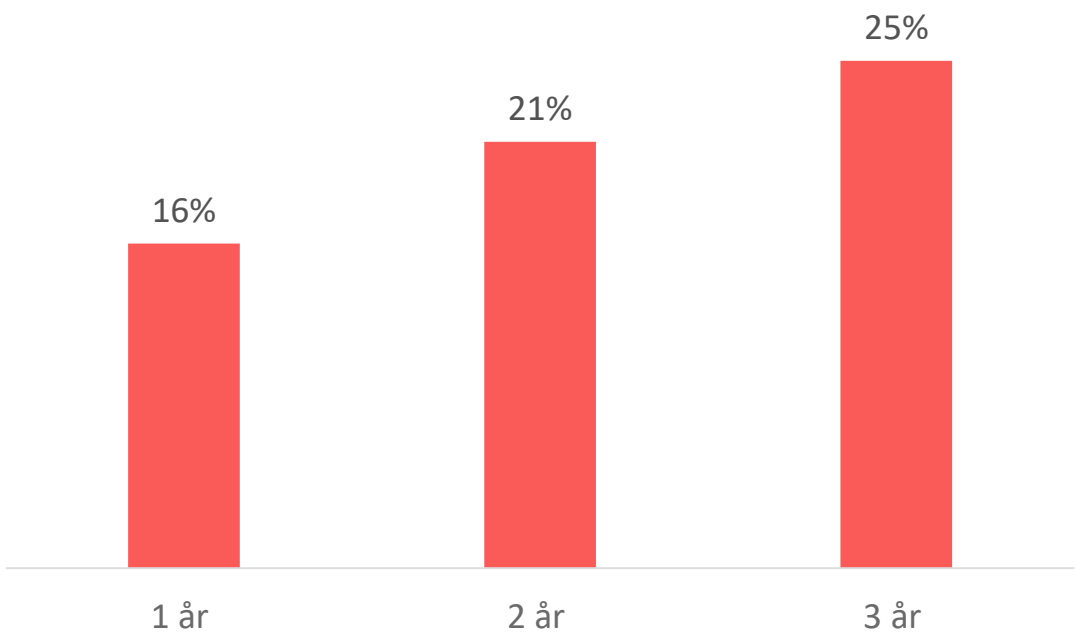
Verdsettelse

Syntetiske aksjer må verdsettes til markedsverdi

Men:

- Hvis ansatte pålegges salgsforbud (lock-up), kan prisen reduseres
  - Normalt 15 – 25 % "rabatt"
  - Verdireduserende størrelse avhenger av aksjens volatilitet, lengde på salgsforbud og risikofri rente
  - Verdireduksjonen fastsettes ved opsjonsprising, tilsvarende motverdien av salgsopsjon (Black & Scholes)
- Aksjer med spesielle egenskaper skal verdsettes særskilt
  - Særlige bestemmelser om rett til avkastning åpner opp for stort mulighetsrom og skreddersøm

Økende rabatt ved økt periode med salgsforbud

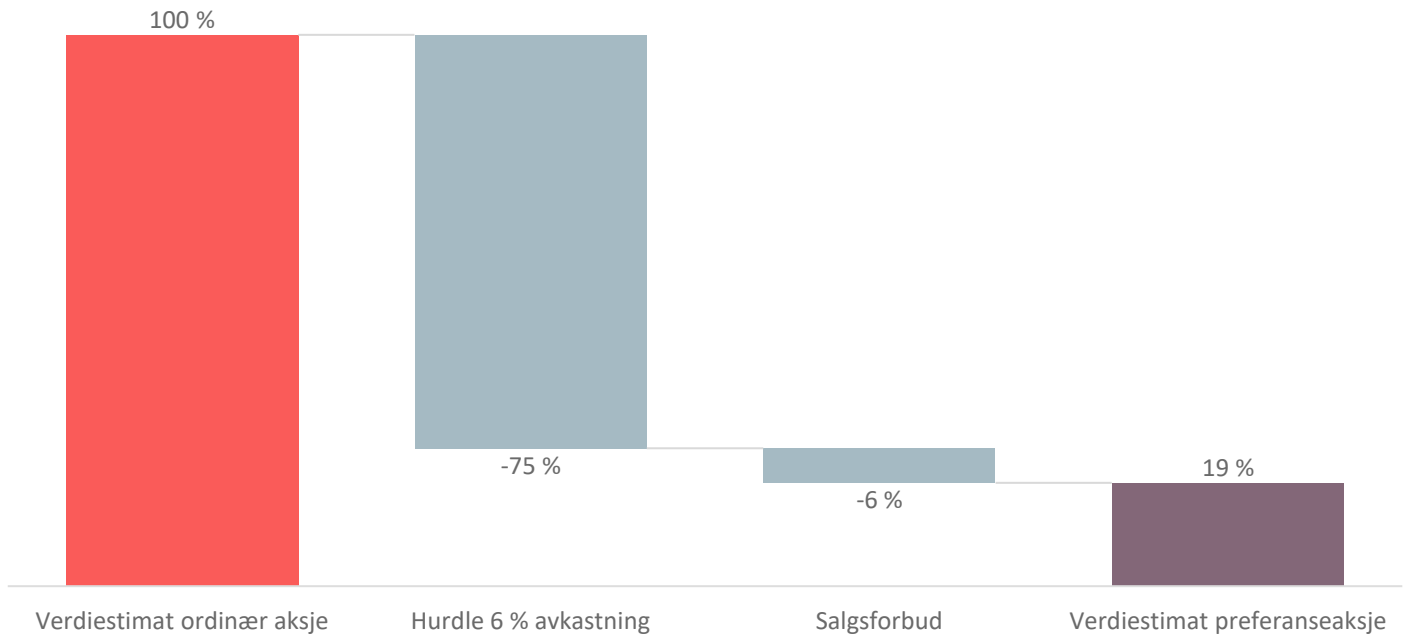
Aksjer med særlige egenskaper – giring

Verdsettelse

Syntetiske aksjer kan ha ulike egenskaper og rett til avkastning som påvirker markedsverdien

- Kan være særlig relevant med aksjeeksponering med "giring" eller aksjeeksponering mot verdiutvikling utover normalavkastning (gulv)
  - Kan også skapes ved preferanseaksjer med "fast" avkastning med en vanlig aksjeordning, men kan ofte kreve betydelig kapital for å sette strukturen
  - Enklere med skreddersøm for syntetiske aksjer, kun behov for en aksje som skal speiles
  - Krever særskilt verdsettelse, hvor de økonomiske rettighetene må verdsettes
  - BFU

syntetisk aksje som kun gir avkastning utover 6 % årlig avkastning

Skatt for privat investor i eiertiden
– formuesskatt

Aksjer

- 80% av andel av selskapets skattemessige formuesverdi 1. januar året før skattefastsettingsåret
- Fordeling etter pålydende – aksjeklasse og rettigheter er irrelevant
- **I praksis:** En rekke selskaper får betydelig lavere formuesverdi enn virkelig verdi.

Syntetiske aksjer

- Særreglene for aksjer gjelder ikke
- **Sktl. § 4-1: Omsetningsverdi**
  - Man må gjøre årlig verdsettelse og estimere eventuell merverdi ut over kostpris
- **Verdsetting** til virkelig verdi kan medføre en betydelig ulempe hvis selskapet har store merverdier ut over skattemessig bokførte verdier

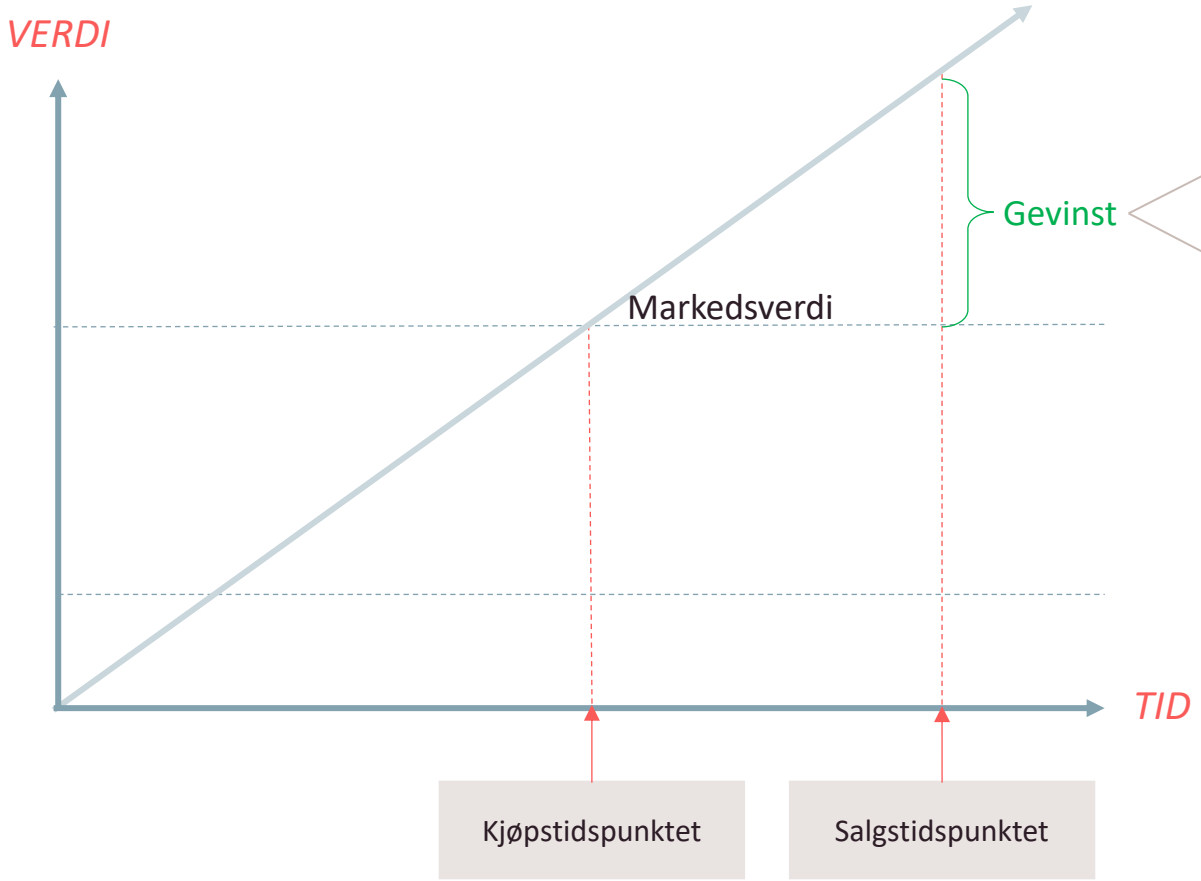
Ulempen med "full" formuesverdi avhenger av virksomheten som drives

Verdsettelse

- Unoterte aksjeinvesteringer "nyter" normalt godt av lave formuesverdier sammenlignet med markedsverdien.
- Skattemessig egenkapital for ikke-noterte aksjer (basert på historiske kostpriser og akkumulert resultat) – sier ikke noe om forventet fremtidig inntjening eller verdi.
- Stor variasjon i formuesrabatt for unoterte aksjeinvesteringer
  - ***Eiendomsutleie*** mest ugunstig – minst ulempe med syntetiske aksjeordninger
  - ***Start-up virksomhet og Software-selskaper*** har normalt lave formuesverdier – størst ulempe med syntetiske aksjeordninger
  - Ulempen avhenger om de som tegner av de syntetiske aksjene er i formuesposisjon

Skatt for privat investor ved salg / exit

Gevinst på syntetisk aksje for privat investor = 22 %

(men ikke skjermingsfradrag)

Hvis ordinær aksje er skatten for privat investor =

(Gevinst - skjerming for risikofri avkastning) x 37,84 %

Kapital-/aksjebeskatning krever investert kapital – ellers omklassifisering til arbeidsinntekt

Avgjørende er reell risiko

Ikke et problem at rett til "full verdi" ved salg er betinget av ansettelse (typisk i en periode)

Beskatning av selskapet som tilbyr ordningen

- Etter skatteetatens vurdering er utbetaling til medarbeider ved innløsning av syntetiske aksjer **ikke fradragsberettiget som kostnad**
- Administrative kostnader med etablering, oppfølging og innløsning mv er fradragsberettiget for selskapet

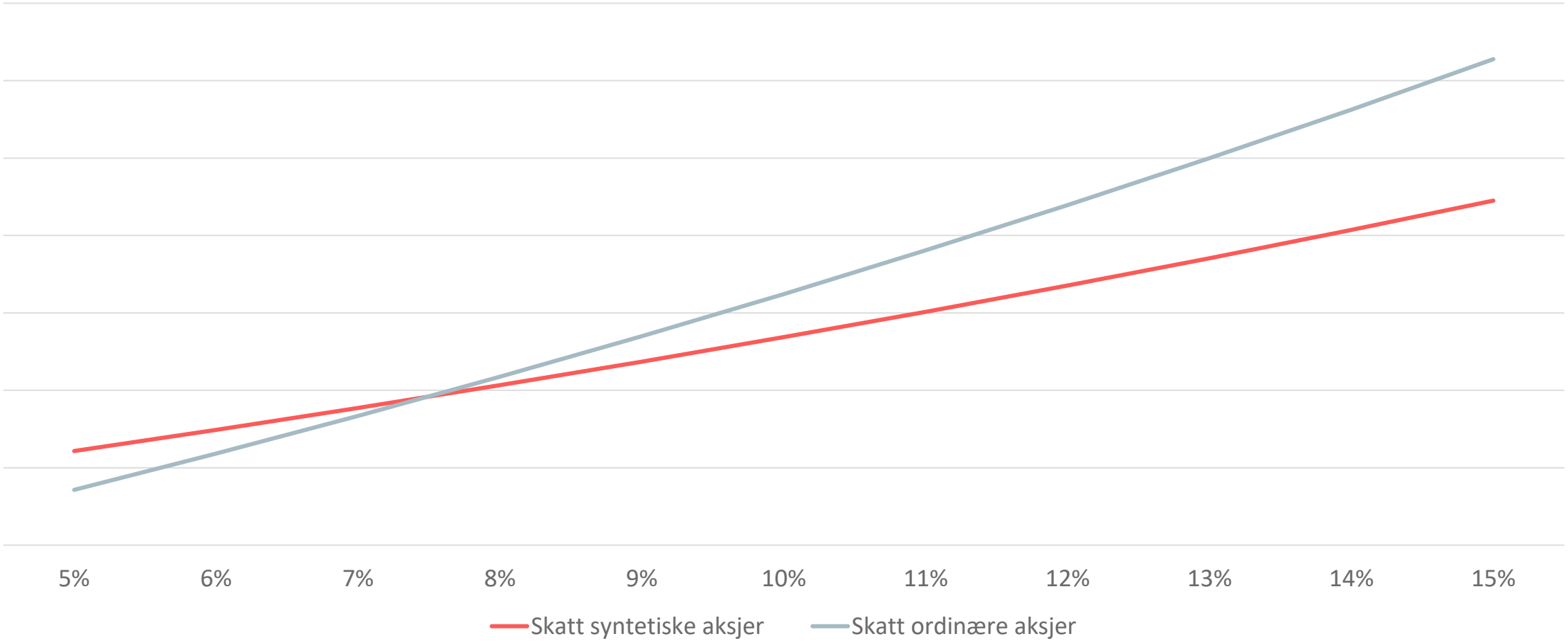
3. Hva er lurest skattemessig

– syntetiske aksjer eller ordinære aksjer?

Ikke gitt hva som er gunstigst i en generell sammenligning

	Syntetiske aksjer	Ordinære aksjer
Skatt ved etablering	Ingen beskatning hvis prisen tilsvarer markedsverdi.	Likt som for syntetiske aksjer
Skatt i eiertiden	Formuesskatt basert på markedsverdi av «aksjene»	**Formuesskatt basert på 80 % av andel av selskapets skattemessige formuesverdi**
Skatt ved salg / exit	Gevinstbeskatning 22 % Risikofri avkastning er ikke skjermet	Gevinstbeskatning 37,84 % **Risikofri avkastning er skjermet**

Syntetiske aksjer er skattemessig gunstig når forventet avkastning (og risiko) er høy

Hva med syntetiske aksjer i personlig holding?

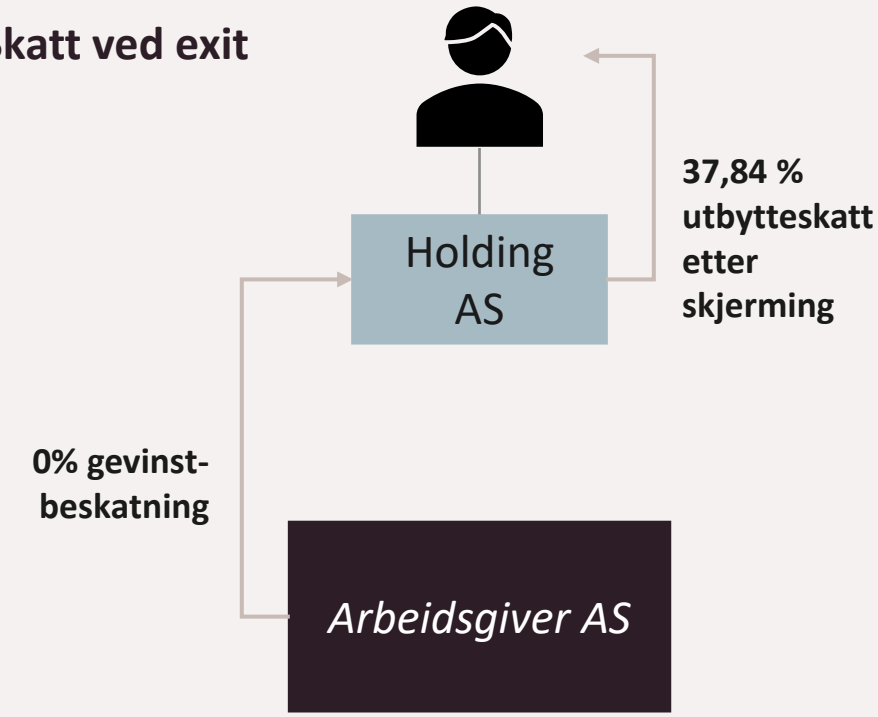
Skatt ved etablering

- Fremdeles ingen beskatning hvis prisen tilsvarer markedsverdi.

Skatt i eiertiden

- Formuesskatt basert på 80 % av holdingselskapets skattemessige formuesverdi.
- De syntetiske aksjene må verdsettes til markedsverdi ved fastsettelsen av holdingselskapets formuesverdi.

Skatt ved exit

Konklusjon: Syntetiske aksjer har gunstig beskatning sammenlignet med ordinære aksjer kun ved direkte eierskap. Men vil det vare?

4. Andre forhold

Regnskapsmessig behandling

IFRS 2 eller NGAAP:

- Syntetiske aksjer gjøres opp med kontanter
- Bokføres som ***forpliktelse i regnskapet*** lik markedsverdien av de syntetiske aksjene
  - Ny verdimåling til virkelig verdi ved årsslutt
  - Dersom aksjene stiger i verdi, øker forpliktelsen og vice versa
  - Endring i forpliktelsen resultatføres

Kommersiell utfordring?

- Gjeld i balansen kan påvirke lånevilkår (covenants)
- Verdistigning kan redusere utbyttekapasiteten
- Vanlige aksjeordninger bokføres normalt mot egenkapitalen, ingen resultateffekt eller forpliktelse
- Kan avhjelpes ved å etablere ordning i morselskapet til arbeidsgiverselskapet

Finansiering

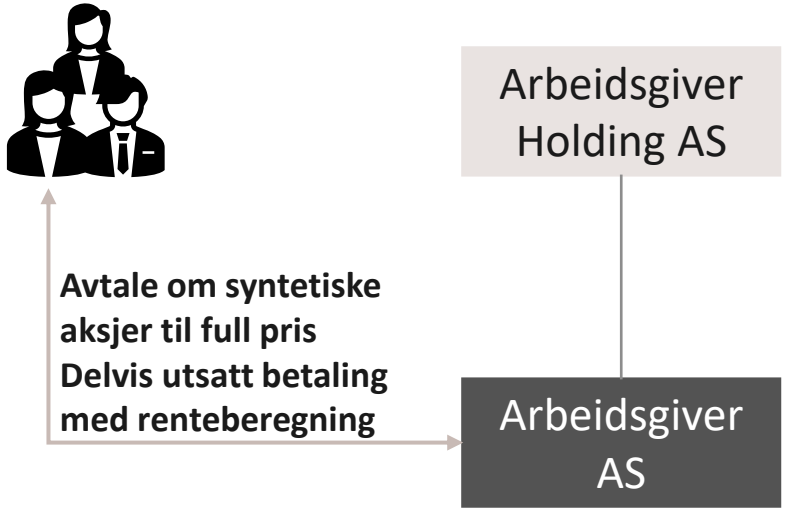
Det kreves en (viss) investering for å komme i posisjon for kapitalskatt

- **Delfinansiering er akseptabelt**, som for ansattes aksjeerverv
- Alternativer:
  1. Delfinansiere den ansattes investeringsbeløp
  2. Finansiere gjennom aksjestrukturen, ved at arbeidsgiverselskapet gjeldsfinansieres av hovedaksjonæren

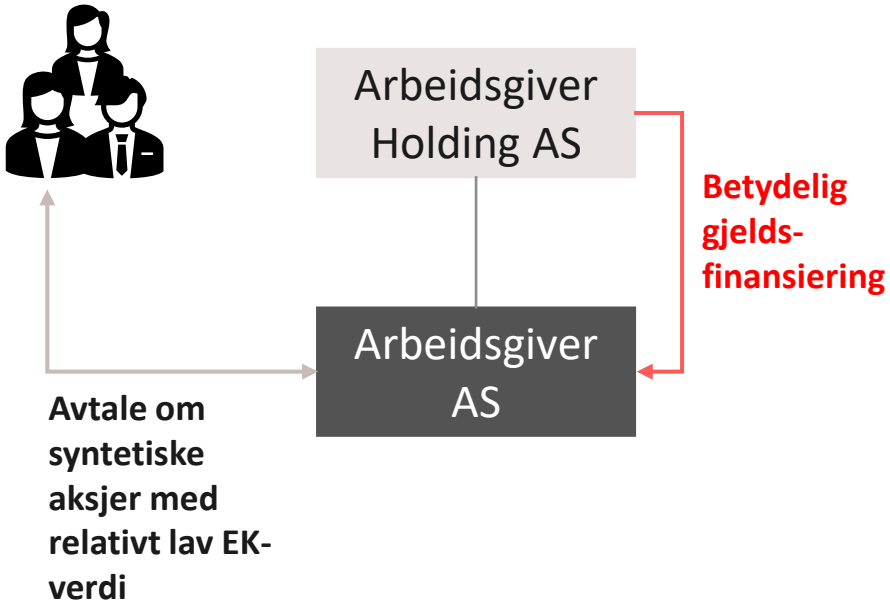
Alternativ 1
– Finansiering av den ansattes investeringsbeløp

- Lån eller utsatt betaling av deler av innskuddet
- Må renteberegnes for å unngå skatt for de ansatte
- Aksept for at **normrente** for lån til ansatte kan benyttes
- Aksept for at **renten kan akkumuleres på hovedstol**
- **"Kruse Smith"-modell fungerer også for syntetiske aksjer**
  - Innebærer et betydelig kredittelement, ofte opp mot 93% kreditt og kun 7 % egenkapital
  - Restvederlag / lån forutsettes betalt først ved innløsning.
  - OK at restvederlag/lån ettergis dersom aksjenes verdi er redusert eller ikke har økt som forutsatt.
    - *NB:* Men eventuell ettergivelse vil lønnsbeskattes

Alternativ 2
– Finansiering gjennom aksjestruktur

- Ordinær gjeld i målselskapet reduserer egenkapitalverdien
- Ev. preferanseaksjer med grunnavkastning og ordinære aksjer som har rett til "resten".
- **NB: Skatterettslig krav om at underliggende aksje eksisterer kan innebære at man ikke kan lage "syntetisk preferansestruktur"**

5. Oppsummering

Syntetiske aksjer
– fordeler og ulemper

Fordeler

- Kan ha ***eierskap uten ansatte***, samtidig som ansatte får ta del i verdiskapningen ("økonomisk eierskap")
- Kan gi betydelig lavere skatt på gevinst (22 %) dersom stor avkastning / gevinst
  - Best egnet for ***vekst-case med stor oppside***
- Beholder adgang til ***skattemessig konsernbidrag*** selv om ansatte eier ≥ 10% av den økonomiske interesse
- Ingen aksjerettslig regulering
- Enklere avtaleverk

Ulemper

- Kan gi mindre grad av eierfølelse
- Mer teknisk og konseptuelt vanskelig modell
- Best egnet for ***ledelsen / ansatte med investorerfaring***
- Kan gi ***høyere formuesskatt*** enn aksjer
- Gir som utgangspunkt ikke utdeling / likviditet underveis i eierskapet
- Forutsetter likviditet i selskapet ved innløsning
- ***Regnskapsmessig*** må selskapet bokføre ansattes investering som gjeld og justere med årlig kostnad ved verdistigning på aksjene

Når blir syntetiske aksjer særlig aktuelt?

Målet er å oppnå **superavkastning**

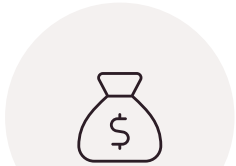
Men vil skattefordelen bestå?

Family office – **ønsker ikke å ha ansatte inn som eier**

Regulatoriske krav til eierskap

Formueskatten blir ikke for høy

Regnskapsmessig behandling er akseptabel

Likviditet til å innløse

Takk for meg!

Sverre Hveding
Partner/advokat

+47 975 27 975
s.hveding@selmer.no

Selmer

selmer@selmer.no
www.selmer.no